

**System kontroli wewnętrznej
w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku**

Kraśnik grudzień 2017

CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
  - 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
  - 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem,
  - 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku należy do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS na podstawie Umowie Systemu Ochrony Instytucjonalnej zawartej w dniu 29.12.2015 r.
3. W ramach celów systemu kontroli wewnętrznej, Bank identyfikuje szczegółowe cele systemu kontroli wewnętrznej odnośnie:
  - 1) funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
  - 2) ujawniania nieprawidłowości w działalności Banku oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub dyscyplinujących,
  - 3) realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów biznesowych i polityki Banku,
  - 4) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
  - 5) dokładności i niezawodności systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
  - 6) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemów informatycznych,
  - 7) efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku,
  - 8) struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
  - 9) czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.
4. Realizacja celów systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest poprzez:
  - 1) monitorowanie i ocenę zgodności działania z politykami, procedurami wewnętrznymi, obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami ostrożnościowymi,
  - 2) ocenę prawidłowości realizacji celów określonych przez kierownictwo w strategii Banku oraz planie finansowym, innych planach, w tym ocenę właściwego wykorzystania zasobów Banku,
  - 3) ciągłą kontrolę poprawności realizacji wszelkich procesów, czynności mającą na celu ujawnianie wszelkich braków i nieprawidłowości, przyczyniając się do zapewnienia ich zgodności z procedurami i przyjętymi mechanizmami kontroli,

- 4) identyfikację i ocenę poziomu ryzyka występującego w prowadzonej działalności, w tym związanego z każdą operacją, transakcją, produktem, usługą oraz wynikającego ze struktury organizacyjnej,
- 5) weryfikację wiarygodności, rzetelności i kompletności informacji finansowych i zarządczych,
- 6) doskonalenie metod zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem budowania odpowiedniej struktury organizacyjnej, w tym rozdzielanie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków oraz zapobieganie powiązaniom o charakterze personalnym pomiędzy pracownikami pozostającymi w relacjach bezpośredniej podległości, budowę właściwego systemu komunikacji wewnętrznej,
- 7) gromadzenie informacji o przepisach prawa, zasadach, regulacjach i normach, które Bank musi przestrzegać, wraz z szacunkową oceną możliwego wpływu istotnych zmian w tym zakresie, na działalność Banku.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku (zwany dalej Bankiem) oparty jest o rozwiązania wynikające z:
  - 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
  - 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwanej w dalszej części „Ustawą”,
  - 3) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”,
  - 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,
  - 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.
2. System kontroli wewnętrznej w Banku reguluje Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, Polityka zgodności.
3. Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
  - 1) mechanizmy kontrolne,
  - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
  - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
  - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
4. Określone w Banku mechanizmy kontrolne składają się z odpowiedniego zbioru obejmującego co najmniej:
- 1) podział obowiązków,
  - 2) autoryzację, w tym zwłaszcza autoryzację operacji finansowych i gospodarczych,
  - 3) kontrolę dostępu,
  - 4) kontrolę fizycznej
  - 5) dokumentowanie systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego oraz
  - 6) operacji finansowych i gospodarczych,
  - 7) weryfikację stanu faktycznego, w tym inwentaryzacji,
  - 8) nadzór przełożonego,
  - 9) rejestr odstępstw,
  - 10) wskaźniki wydajności,
  - 11) szkolenia.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:
  - 1) Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku,
  - 2) Poziom II to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I, w tym Stanowisko do spraw Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
  - 3) Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku został przedstawiony w Załączniku nr 1.
3. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:
  - 1) Funkcję kontroli, mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. W Banku funkcjonujące Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.
  - 2) Stanowisko do Spraw Zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa,

regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie Stanowiska regulowane jest przez Politykę zgodności, Regulamin funkcjonowania Stanowiska do spraw zgodności, które zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.

- 3) Niezależna komórka audytu wewnętrznego posiada zadanie badania i oceny, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem Stanowiska audytu wewnętrznego – które uregulowane są w Umowie Systemu Ochrony Instytucjonalnej. Zadaniem Audytu Wewnętrznego jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej w Banku, jako Uczestnika Systemu Ochrony, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. W ramach dokonywania audytu wewnętrznego, kontrolowana jest działalność Banku jako całości, z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych przez System Ochrony Zrzeszenia BPS obszarów ryzyka występującego w Banku i poziomu istotności ryzyka.
- 4) Pozostali pracownicy Banku, którzy mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy, a Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Kontrola realizowana na Poziomie I należy do kompetencji Banku.
2. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na Poziomie II należy do kompetencji Banku i jest realizowana przez Stanowisko ds. Zgodności i kontroli Wewnętrznej oraz w ramach funkcjonowania Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz.
2. Kontrola realizowana na drugim Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska i komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli na pierwszym poziomie oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
4. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej oraz w ramach funkcjonowania Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
4. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego reguluje Umowa Systemu Ochrony.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku

1. Odpowiedzialność za zorganizowanie i prawidłowe działanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Zarząd Banku - poszczególni Członkowie Zarządu odpowiadają za funkcjonowanie kontroli wewnętrznej w podległych im pionach działalności Banku.
2. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Stanowisko do spraw Zgodności i Kontroli Wewnętrznej oraz zapewnia niezależność tym komórkom.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem do spraw Zgodności i Kontroli Wewnętrznej oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. Zarząd odpowiada za przypisanie wszystkim pracownikom Banku czynności i kompetencji określonych w indywidualnych kartach zadań i odpowiedzialności, w tym zadań związanych z zapewnieniem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej, ustalenie

odpowiednich procedur kontroli, okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej,

5. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
6. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
  - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
7. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa wyżej.

§ 9

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska do Spraw Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszego i drugiego poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska do spraw Zgodności i Kontroli Wewnętrznej. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji Audytu Wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.
4. Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
  - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku.

§ 10

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni

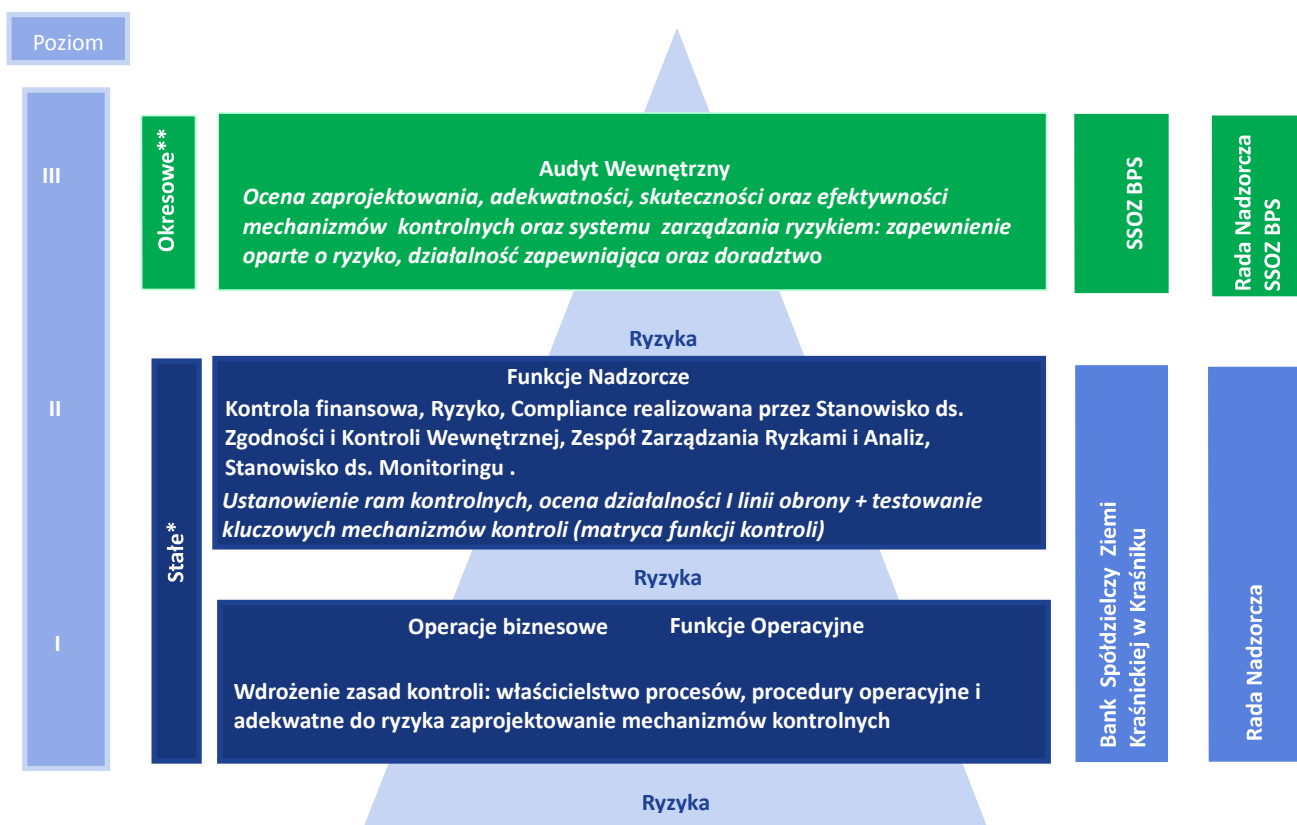
1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni,

który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależność realizacji tej funkcji.

2. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie ochrony funkcji audytu wewnętrznego.

Załącznik nr 1

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku

*Kontrole wpisane w przebieg procesu, wykonywane regularnie.

**Audyty realizowane przez komórkę audytu wewnętrznego w oparciu o Plan Audytu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Zarząd

Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
28.12.2017	Józef Gąsiorowski	Prezes Zarządu	
28.12.2017	Piotr Nowaczek	Z-ca Prezesa Zarządu ds. finansowo – księgowych	
28.12.2017	Czesław Figlarski	Z-ca Prezesa Zarządu ds. handlowych	

ZARZĄD
Banku Spółdzielczego
Ziemi Kraśnickiej
w Kraśniku

